

Praktische informatie voor mensen zonder papieren in België

PICUM, het Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants, is een netwerk van organisaties die werken aan sociale gerechtigheid en mensenrechten voor mensen zonder wettig verblijf.

Hoewel PICUM in Brussel gevestigd is, bieden we geen juridische bijstand aan mensen zonder wettig verblijf.

Dit document:

- Geeft de contactinformatie weer van de instellingen, overheidsdiensten en organisaties die nuttig kunnen zijn voor een persoon zonder wettig verblijf die in **België** verblijft. Houd er echter rekening mee dat deze lijst niet exhaustief is en slechts basisinformatie bevat.
- **Vervangt geen direct advies van professionals / organisaties die in dit document zijn weergegeven.**
- Behandelt geen vragen die te maken hebben met het aanvragen van asiel in België.

© PICUM

Laatst bijgewerkt: mei 2025

Omslagafbeelding: Adobe Stock - Alexi Ta

Deze publicatie werd mogelijk gemaakt met de vriendelijke steun van:

Co-funded by the
European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Union Programme for Employment and Social Innovation "EaSI" (2021-2027). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Inhoudsopgave

Algemene informatie	4
Contact met de politie	8
Politiecontroles in publieke en privéruimtes	8
Een klacht indienen als slachtoffer van een misdrijf als je geen wettig verblijf hebt	8
Vermiste kinderen	9
Vreemdelingendetentie	10
Juridische bijstand	12
Pro Deo-advocaten	12
Juridisch advies	13
Gezondheidszorg	15
Advies en informatie	15
Algemene medische diensten	15
Geestelijke gezondheidszorg	16
Seksuele en reproductieve gezondheid	17
Vrouwelijke genitale verminking	18
Huisvesting	19
Opvang	19
Tijdelijke privéhuisvesting	20
Sociale huisvesting	20
Families	21
Huwelijk of legaal samenwonen	21
Kinderen hebben	21
Organisaties	21
Niet-begeleide of van hun familie gescheiden kinderen	23
Onderwijs	24
Werk	25
Informeel werk	25
Vakbonden	26
Vrijwilligerswerk	26
Andere organisaties	26

Algemene informatie

De onderstaande lijst biedt een overzicht van organisaties en instellingen die meerdere ondersteunende diensten en informatie kunnen verstrekken.

Myria (Federal Migration Centre)

Place Victor Horta 40
1060 Brussel
T: (+32) 2 212 30 00
T: (+32) 8 001 49 12 (gratis)
myria@myria.be
www.myria.be

Myria is een onafhankelijke overheidsinstantie die migratie analyseert, de rechten van vreemdelingen beschermt en mensensmokkel en-handel bestrijdt.

- Myria biedt gratis en vertrouwelijke eerstelijns ondersteuning aan mensen die op zoek zijn naar informatie of advies over hun fundamentele rechten of verblijfsstatus.
- Je kan hen telefonisch bereiken op (+32) 8 001 49 12 in het Frans, Nederlands en Engels, op maandagen en donderdagen tussen 09:30 en 12:30.

Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Étrangers (CIRÉ)

Visvijverstraat 80-82
1050 Brussel
T: (+32) 2 629 77 10
cire@cire.be
www.cire.be

CIRÉ brengt verschillende organisaties samen die de rechten van vluchtelingen en mensen zonder wettig verblijf verdedigen.

- **Onthaal en informatie:** Je kunt het algemene onthaal van CIRE contacteren voor algemene informatie en zo de juiste dienst vinden voor je situatie. Contacturen (telefonisch of per e-mail): van maandag tot vrijdag van 09:00 tot 12:30 en van 13:30 tot 16:15.
- **Socio-juridische hotline:** CIRÉ kan informatie verschaffen over asiel- en verblijfsprocedures in België.
 - **Contacturen (telefonisch of per e-mail):** Maandag van 13:30 tot 16:00 en donderdag van 09:00 tot 12:00.
 - **Walk-in (geen afspraak nodig):** Maandag en dinsdag van 09:00 tot 12:00 en op donderdag van 13:30 tot 16:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, maar indien nodig kan er een speciale regeling gemaakt worden.

Caritas International

Liefdadigheidsstraat 43
1210 Brussel
T: (+32) 2 229 36 11
T: (+32) 8 003 52 43 (gratis)
Infofr@caritasint.be
www.caritas-int.be

Caritas International is een Belgische non-profit organisatie die migranten en vluchtelingen ondersteunt in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

- **Psychosociale en administratieve ondersteuning:** Caritas biedt ondersteuning met betrekking tot sociale rechten, verblijfs- en migratiekwesties en in het contact met overheidsdiensten.
- **Walk-in (geen afspraak nodig):** Maandag en vrijdag van 8:30 tot 11:30 en op dinsdag en woensdag van 9:30 tot 11:30 en van 13:30 tot 15:30.
- **Hotline voor dringende hulp of om met iemand te praten:** Bel hun nummer (+32) 800 35 243 van maandag tot vrijdag van 09:00 tot 17:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, Nederlands en Engels.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Kruidtuinstraat 75
1210 Brussel
T: (+32) 2 225 44 00
Info@vluchtelingenwerk.be
www.vluchtelingenwerk.be

Vluchtelingenwerk Vlaanderen is een netwerkorganisatie die de rechten van migranten, asielzoekers en vluchtelingen verdedigt.

- **Meertalige informatielijn:** Ze geven informatie via een telefonische dienst, beschikbaar van maandag tot vrijdag, van 09:00 tot 12:30.
 - Voor Frans, Nederlands en Engels: (+32) 2 225 44 11
 - Voor Oekraïens: (+32) 2 225 44 21
 - Voor Pashtu/Dari (enkel op maandag, dinsdag en donderdag van 09:00 tot 12:30): (+32) 2 225 44 11
 - Chat beschikbaar via WhatsApp/Telegram: (+32) 4 891 333 55
- **Juridische ondersteuning:** Ze bieden directe juridische bijstand via een meertalig team genaamd Startpunt aan de Belliardstraat 68, van maandag- tot vrijdagvoormiddag. Daarnaast is er ook een juridisch helpdesk beschikbaar op maandag-, woensdag- en vrijdagmiddag aan de Houtkaai 10. Tolkdiensten zijn beschikbaar.

La Voix des Sans-Papiers

voixsp1@hotmail.com
[Facebook](#)
[Instagram](#)

La Voix des Sans-Papiers is een collectief van mensen zonder papieren in Brussel dat vecht voor het recht op een menswaardig bestaan.

CAW Brussel

Antwerpselaan 34
1000 Brussel
T: (+32) 8 001 35 00 (gratis)
T: (+32) 2 486 54 00
onthaal@cawbrussels.be
<https://www.caw.be>

CAW Brussel helpt mensen met al hun vragen en problemen die te maken hebben met welzijn door duurzame oplossingen te bieden. Hun Migratieteam bestaat uit zowel juridische experts als psychosociale werkers.

- **Juridisch advies:** Ze bieden juridisch advies aan iedereen met vragen over hun verblijf en de verblijfsprocedures in België.
- **Psychosociale ondersteuning:** Ze bieden steun voor eventuele emotionele, sociale of praktische problemen.
- **Hoe je hen kan contacteren:** Je kunt hen opbellen of bezoeken van maandag tot vrijdag, van 09:00 tot 12:30 en van 13:00 tot 17:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, Nederlands en Engels.

Pigment vzw/asbl

Oppemstraat 54
1000 Brussel
T: (+32) 4 662 472 78
Info@pigmentvzw.be
www.pigmentvzw.be

Pigment is een organisatie die armoede bestrijdt door de fundamentele rechten van mensen zonder wettig verblijf te promoten.

- **Onthaal en informatie:** Je kunt hen elke dinsdag bezoeken van 9:30 tot 14:00 voor socio-juridisch advies, informatie over hun activiteiten, een maaltijd, een gesprek en andere essentiële diensten.
- **Gratis klerenwinkel:** Elke woensdag kan je gratis drie kledingstukken kiezen tussen 14:00 en 16:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, Nederlands en Engels.

Le Monde des Possibles asbl

Potiérue 10
4000 Luik
T: (+32) 4 232 02 92
info@possibles.org
<https://www.possibles.org>

Le Monde des Possibles promoot sociale inclusie van gemarginaliseerde groepen in België.

- Ze bieden **sociale en juridische diensten** gericht op kwesties als toegang tot huisvesting, toegang tot verblijfsvergunningen en andere gerelateerde zaken.
- **Juridische dienst:** WhatsApp (+32) 4 835 895 76; service.juridique@possibles.org
- **Sociale dienst:** WhatsApp (+32) 4 889 492 54; service.social@possibles.org
- **Huisvestingsdienst:** service.logement@possibles.org
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar op afspraak in het Frans, maar vertaling is beschikbaar indien nodig.

Point d'Appui

Rue Maghin 33
4000 Luik
T: (+32) 4 227 69 51
info@pointdappui.be
www.pointdappui.be

Point d'Appui promoot de rechten van migranten in België, met een focus op de rechten van mensen zonder wettig verblijf of met een onzekere verblijfsstatus.

- Ze bieden gespecialiseerde **juridische bijstand** aan migranten.
- Ze houden een wekelijkse **socio-juridische dienst** in het gesloten centrum in Vottem.
- Hun diensten zijn beschikbaar van maandag tot vrijdag, van 09:00 tot 17:00 in het Frans, Engels en Spaans. Er is vertaling mogelijk indien nodig.

Contact met de politie

Politiecontroles in publieke en privéruimtes

In **publieke ruimtes**, kan iedereen (ook zij zonder papieren) onderworpen worden aan een identiteitscontrole. Echter, voor mensen zonder wettig verblijf zijn de gevolgen ernstiger: ze riskeren detentie en deportatie.

In een **privéwoning** heeft de politie niet het recht om de deur te forceren louter op basis van het vermoeden dat er een persoon zonder papieren verblijft. In dat geval heeft de politie een huiszoekingsbevel nodig. Als ze geen huiszoekingsbevel hebben, mag je hen weigeren binnen te laten. Dit huiszoekingsbevel moet bovendien duidelijk vermelden waarom de politie je woning mag betreden.

Een klacht indienen als slachtoffer van een misdrijf als je geen wettig verblijf hebt

In sommige gevallen is het mogelijk dat een persoon zonder wettig verblijf de politie moet contacteren. **Als je slachtoffer bent van een misdrijf en je hebt geen wettig verblijf, raden we je sterk aan om eerst een ondersteunende organisatie aan te spreken vooraleer je klacht rechtstreeks bij de politie in te dienen (het indienen van een klacht zonder ondersteunende organisatie kan anders ertoe leiden dat de politie het slachtoffer meldt bij de immigratiedienst, wat kan leiden tot opsluiting in een detentiecentrum).**

Voor informatie over organisaties die rechtsbijstand verlenen, zie hieronder.

Huiselijk geweld

Er zijn verschillende diensten en organisaties beschikbaar voor mensen die te maken hebben met huiselijk geweld.

Centre de Prévention des Violences Conjugales et Familiales

T: (+32) 2 539 27 44
T: (+32) 8 003 00 30 (gratis)
info@cpvcf.org
<https://www.cpvcf.org/>

Centre de Prévention des Violences Conjugales et Familiales biedt gespecialiseerde ondersteuning aan iedereen die getroffen wordt door huiselijk geweld en/of intrafamiliaal geweld.

- Ze bieden ook administratieve en sociale ondersteuning, begeleiding voor individuen of koppels, een steungroep (voor vrouwen), en accommodatie voor vrouwen met of zonder kinderen (geen leeftijdsgrens, vertrouwelijk).
- **Hulplijn** beschikbaar 24/7 op (+32) 8 003 00 30.
- **Onthaal en informatie** per mail of telefonisch via (+32) 2 539 27 44 van maandag tot vrijdag van 09:00 tot 17:00.

SIEMPRE vzw/asbl

T: (+32) 4 711 142 43
siempre.ngo@gmail.com
www.siempre-ong.org

SIEMPRE biedt ondersteuning aan Latijns-Amerikaanse migrantenvrouwen in België.

- Ze organiseren socio-culturele activiteiten over gender, mensenrechten, integrale gezondheid, gendergeweld en preventie voor vrouwen. Ze verwijzen ook door naar andere diensten indien nodig.
- **Talen:** Hun diensten zijn enkel beschikbaar op afspraak in het Spaans, Frans, Engels en Nederlands.

Association pour le Droit des Étrangers (ADDE)

Kogelstraat 22
1000 Brussel
T: (+32) 2 227 42 42
info@adde.be
www.adde.be

ADDE is een onderzoekscentrum dat de rechten van vreemdelingen promoot door juridische en sociale problemen op te lossen.

- Hun juridische experts beantwoorden enkel vragen tijdens consultaties ter plaatse. Algemene vragen kunnen gesteld worden van maandag tot vrijdag vanaf 09:00, terwijl vragen over internationaal familierecht op dinsdag vanaf 13:30 behandeld worden. Ze ontvangen per sessie, in volgorde van aankomst, zeven personen.
- Ze hebben ook een maatschappelijk werker die ter plaatse geraadpleegd kan worden op dinsdag en vrijdag vanaf 09:00. Slachtoffers van huiselijk geweld kunnen de maatschappelijk werker raadplegen op dinsdag vanaf 09:00 en vrijdag vanaf 13:00. Er kunnen per sessie, in volgorde van aankomst, slechts tien personen ontvangen worden.
- Afspraken kunnen enkel gemaakt worden tijdens consultaties ter plaatse en niet per telefoon. Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans.

Vermiste kinderen

Child Focus

Houba De Strooperlaan 292
1020 Laken
T: 116 000
116000@childfocus.org
<https://childfocus.be>

Child Focus spoort vermiste kinderen op, ondersteunt slachtoffers en families en biedt psychosociale ondersteuning.

- Als je ouder bent van een vermist kind, kun je de **hotline** 116 000 bellen.

Vreemdelingendetentie

Een volwassen persoon zonder wettig verblijf loopt steeds het risico een bevel te krijgen om het grondgebied te verlaten en vastgehouden te worden in een deportatiecentrum. Families met kinderen zonder wettig verblijf kunnen ook vastgehouden worden. Niet-begeleide minderjarigen (MENA/NMVB) mogen niet opgesloten worden, maar wanneer een MENA/NMVB 18 jaar wordt, worden ze automatisch een volwassene zonder wettig verblijf en lopen ze het risico om opgesloten te worden. Tijdens je detentie heb je rechten en verschillende NGO's bezoeken detentiecentra om bijstand en juridische hulp te bieden.

We adviseren mensen die zich in deze situatie bevinden, of iemand kennen die wordt vastgehouden in een detentiecentrum, om bijstand te vragen aan organisaties die gespecialiseerd zijn in migratierecht (zie hieronder) en om een advocaat te contacteren.

Jesuit Refugee Service (JRS) Belgium

Maurice Liétartstraat 31/9
1150 Brussel
T: (+32) 2 738 08 18
info@jrsbelgium.org
www.jrsbelgium.org

JRS Belgium monitort de detentiecentra in België en begeleidt mensen die zich in detentiecentra en terugkeerhuizen bevinden in het land.

Caritas International

Liefdadigheidsstraat 43
1210 Brussel
T: (+32) 2 299 36 11
detention@caritasint.be
www.caritas-int.be

Caritas International is een Belgische non-profit organisatie die migranten en vluchtelingen ondersteunt in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

- Ze bezoeken regelmatig de gesloten detentiecentra om vreemdelingen te informeren over hun situatie en hun rechten, om hun isolatie te doorbreken, psychosociale hulp en juridische ondersteuning te bieden en om hun leefomstandigheden in de centra te controleren.

NANSEN vzw/asbl

Emile Feronstraat 153
1060 Brussel
T: (+32) 4 852 684 40
info@nansenrefugee.be
www.nansen-refugee.be

NANSEN biedt juridische bijstand voor alle personen die behoefte hebben aan internationale bescherming.

- Ze bezoeken regelmatig de detentiecentra om het profiel van de gedetineerden vast te stellen en te beoordelen of hun fundamentele rechten gerespecteerd worden.
- Gelieve hun website te bezoeken voor meer informatie over hoe je hen kunt contacteren: <https://nansen-refugee.be/en/your-request/>. Informatie is beschikbaar in het Engels, Frans en Nederlands.

Point d'Appui

Rue Maghin 33
4000 Luik
T: (+32) 4 227 69 51
info@pointdappui.be
www.pointdappui.be

Point d'Appui promoot de rechten van migranten in België, met een focus op de rechten van mensen zonder wettig verblijf of met een onzekere verblijfsstatus.

- Ze bieden gespecialiseerde **juridische bijstand** aan migranten.
- Ze hebben een wekelijkse socio-juridische dienst in het gesloten centrum in Vottem.
- Hun diensten zijn beschikbaar van maandag tot vrijdag, van 09:00 tot 17:00 in het Frans, Engels en Spaans. Er is vertaling mogelijk indien nodig.

Juridische bijstand

Pro Deo-advocaten

In België heeft elk persoon het recht op een gratis initieel juridisch advies. Ook personen zonder wettig verblijf kunnen gratis juridische bijstand krijgen van een Pro Deo-advocaat voor al hun juridische zaken.

Er zijn twee manieren om een Pro Deo-advocaat te krijgen:

1. Contacteer je lokale Bureau voor Juridische Bijstand, die je een advocaat zal toewijzen als je voldoet aan de voorwaarden.

Hieronder vind je de contactgegevens van het **Bureau voor Juridisch Advies in Brussel**:

Regentschapsstraat 63 (-1)

1000 Brussel

T: (+32) 2 519 84 68

bjb@baliebrussel.be

Consultaties ter plaatse op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 09:00 tot 11:00.

2. Ga rechtstreeks naar een advocaat naar keuze en vraag naar de mogelijkheid om de zaak Pro Deo te laten behandelen.

Vind een advocaat dicht bij jou via <https://www.advocaat.be/en/search-lawyer?theme=immigration-law&radius=&name=&languages=>

Contacteer een van de onderstaande advocatenkantoren, die bekend staan om hun expertise in het vreemdelingenrecht:

Progress Lawyers Network Brussels

Haachtsesteenweg 55

1210 Brussel

T: (+32) 2 215 26 26

brussels@progresslaw.net

Telefonisch zijn ze bereikbaar op maandag van 09:00 tot 12:30 en op dinsdag, woensdag en donderdag van 09:00 tot 11:00 en van 14:00 tot 16:00.

Antigone Advocaten

Rotterdamstraat 53

2060 Antwerpen

T: (+32) 3 232 60 97

info@antigone-advocaten.be

Walk-in van maandag tot donderdag tussen 14:00 en 16:00. Telefonisch bereikbaar van maandag tot donderdag van 09:30 tot 13:00 en 15:00 tot 18:00 en op vrijdag van 15:00 tot 17:00.

Juridisch advies

Sommige middenveldorganisaties bieden gratis juridisch advies aan migranten. Ze kunnen je echter te vertegenwoordigen bij de autoriteiten en rechtbanken.

Coordination et Initiatives pour Réfugiés et Étrangers (CIRÉ)

Visvijverstraat 80-82
1050 Brussel
T: (+32) 2 629 77 10
cire@cire.be
www.cire.be

CIRÉ coördineert verschillende organisaties en diensten die de rechten van vluchtelingen en mensen zonder wettig verblijf in België verdedigen.

- **Socio-juridische hotline:** CIRÉ kan je informatie verschaffen over asiel- en verblijfsprocedures in België.
- **Contacturen (telefonisch of per e-mail):** Maandag van 13:30 tot 16:00 en donderdag van 09:00 tot 12:00.
- **Walk-in (geen afspraak nodig):** Maandag en dinsdag van 09:00 tot 12:00 en op donderdag van 13:30 tot 16:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, maar indien nodig kan er een speciale regeling gemaakt worden.

Association pour le Droit des Étrangers (ADDE)

Kogelstraat 22
1000 Brussel
T: (+32) 2 227 42 42
info@adde.be
www.adde.be

ADDE is een onderzoekscentrum dat de rechten van vreemdelingen promoot door juridische en sociale problemen op te lossen.

- Hun juridische experts beantwoorden enkel vragen tijdens consultaties ter plaatse. Algemene vragen kunnen gesteld worden van maandag tot vrijdag vanaf 09:00, terwijl vragen over internationaal familierecht op dinsdag vanaf 13:30 behandeld worden. Ze ontvangen per sessie, in volgorde van aankomst, zeven personen.
- Afspraken kunnen enkel gemaakt worden tijdens consultaties ter plaatse en niet per telefoon.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen

Kruidtuinstraat 75
1210 Brussel
T: (+32) 2 225 44 00
Info@vluchtelingenwerk.be
www.vluchtelingenwerk.be

Vluchtelingenwerk Vlaanderen is een netwerkorganisatie die de rechten van migranten, asielzoekers en vluchtelingen verdedigt.

- **Juridische ondersteuning:** Ze bieden directe juridische bijstand via een meertalig team genaamd Startpunt aan de Belliardstraat 68, van maandag- tot vrijdagvoormiddag. Daarnaast is er ook een juridisch helpdesk beschikbaar op maandag-, woensdag- en vrijdagmiddag aan de Houtkaai 10. Tolkdiensten zijn beschikbaar.

Service droit des jeunes

T: (+32) 4 705 733 97

T: (+32) 2 209 61 61

Bruxelles@sdj.be

www.sdj.be

Adres als je een afspraak hebt:

Rue du Marché au Poulet 30

1000 Brussel

Adres zonder afspraak:

Arteveldestraat 155

1000 Brussel

- Service droit des jeunes biedt **eerstelijns sociale en juridische bijstand** aan kinderen en jongeren jonger dan 22 jaar en hun families.
- Ze zijn telefonisch bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 09:00 tot 12:30 en van 13:00 tot 17:00.
- Consultaties op locatie vinden plaats op maandag, woensdag en vrijdag van 14:00 tot 18:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans.

NANSEN asbl/vzw

Emile Feronstraat 153

1060 Brussel

T: (+32) 4 852 684 40

info@nansenrefugee.be

www.nansen-refugee.be

NANSEN biedt juridische bijstand voor alle personen die behoefte hebben aan internationale bescherming.

Ze hebben juridische expertise over internationale beschermingsprocedures en bieden toegewijde ondersteuning aan slachtoffers van marteling en staatlozen.

- Ze bezoeken regelmatig de detentiecentra om het profiel van de gedetineerden vast te stellen en te beoordelen of hun fundamentele rechten gerespecteerd worden.
- Gelieve hun website te bezoeken voor meer informatie over hoe je hen kunt contacteren: <https://nansen-refugee.be/en/your-request/>. Informatie is beschikbaar in het Engels, Frans en Nederlands.

Gezondheidszorg

In België hebben mensen zonder wettig verblijf het recht op toegang tot medische hulp, genaamd 'DMH/AMU'- Dringende Medische Hulp. "Dringend" betekent niet alleen spoedeisende zorg. Preventieve hulp zoals medicatie of behandeling, tandarts- of doktersbezoeken, sessies bij een kinesist, bloedtesten, chirurgische procedures, etc. vallen daar ook onder.

Advies en informatie

Medimmigrant vzw/asbl

Gaucheretstraat 164

1030 Brussel

T: (+32) 2 274 14 33

T: (+32) 8 001 49 60

Info@medimmigrant.be

<https://medimmigrant.be>

Medimmigrant geeft informatie en ondersteunt de toegang tot de gezondheidszorg voor mensen zonder wettig verblijf en mensen met een onzekere verblijfsstatus.

- Op hun website vind je meer informatie over toegang tot gezondheidszorg, beschikbaar in het Frans en Nederlands. [Hier](#) vind je ook meertalige informatiebrochures.
- Algemene vragen kun je stellen per mail of per telefoon op maandag, donderdag en vrijdag van 10:00 tot 13:00, en op dinsdag van 14:00 tot 18:00.

Algemene medische diensten

Medische huizen

Wijkgezondheidscentra

Medische huizen en wijkgezondheidscentra bieden pluralistische en toegankelijke gezondheidszorg voor iedereen. Ze hebben verschillende werkmethoden als het gaat over het aanbieden van hun diensten aan mensen zonder wettig verblijf.

Ontdek je dichtstbijzijnde [medisch huis](#) of [wijkgezondheidscentrum](#) en kom meer te weten over hun diensten:

- Medische huizen: <https://www.maisonmedicale.org/trouver-une-maison-medicale/>
- Wijkgezondheidscentra: <https://vwgc.be/vind-jouw-wgc>

Dokters van de Wereld België

Dokters van de Wereld België biedt medische hulp aan gemarginaliseerde mensen, ook aan migranten. Ze bieden vier verschillende diensten aan in Brussel.

Athena Centrum: voor dringende medische hulp.

Bischoffsheimlaan 31

1000 Brussel

Maandag-vrijdag, 09:00-17:00

T: (+32) 4 941 890 24

accueil@athenabrussels.be

<https://www.athenabrussels.be>

MediBus: Een bus die medische zorg biedt en door Brussel rijdt. Deze bus is actief op de volgende locaties en tijdstippen:

- Maandag: Centraal Station, Stuiversstraat (18:30 – 20:45).
- Dinsdag: Zuidstation, Europaesplanade (18:30 – 20:45).
- Donderdag: Naamsepoort, naast het metrostation (18:30 – 20:45).

Humanitarian Hub: Een samenwerking van verschillende NGO's, die een brede waaier aan essentiële diensten bieden.

Havenlaan 94/100

1000 Brussel

T: (+32) 8 001 49 60

- Beschikbaar op maandag, donderdag en vrijdag 10:00 – 13:00.
- Dinsdag 14:00 – 18:00.

Elke dag open van 11:30 tot 17:00.

Voor verpleging, medische en psychologische hulp, maandag tot vrijdag, 13:30-16:00.

COZO: Centrum voor Onthaal, Zorg en Oriëntatie - Permanent zorgcentrum van Dokters van de Wereld.

Kruidtuinstraat 75

1210 Brussel

T: (+32) 2 225 43 13

- Van maandag tot vrijdag, 09:00-17:00, en dinsdag tot 18:00.

Zij beantwoorden bijkomende vragen over de toegang tot gezondheidszorg in België.

Medische afspraken enkel op afspraak.

Geestelijke gezondheidszorg

Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg

Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg bieden gespecialiseerde zorg voor mensen met serieuze geestelijke gezondheidsproblemen. Er zijn vier verschillende centra in Brussel. Elk centrum staat open voor volwassenen uit de omgeving, maar enkel het centrum in Kruidtuin biedt ook hulp aan kinderen en jongeren.

Kruidtuin

Haachsesteenweg 76

1210 Brussel

T: (+32) 2 511 06 60

kruidtuin@cgg-brussel.be

West

Ninoofsesteenweg 120

1080 Brussel

T: (+32) 2 412 72 10

west@cgg-brussel.be

- **Hotline** bereikbaar van maandag tot vrijdag tussen 09:00 en 17:00.
- **Consultaties ter plaatse** zijn enkel mogelijk op afspraak en verlopen in het Nederlands, maar vertaling is mogelijk op aanvraag.

Houba

Houba de Strooperlaan 136

1020 Brussel

T: (+32) 2 478 90 90

houba@cgg-brussel.be

Zuid

Van Volxemlaan 169

1990 Vorst

T: (+32) 2 344 46 74

zuid@cgg-brussel.be

Ulysse

Kluisstraat 52
1050 Brussel
T: (+32) 2 533 06 70
accueil@ulyse-ssm.be
<https://www.ulyse-ssm.be/contact>

Ulysse is een psychologische dienst voor psychisch kwetsbare migranten met een precair verblijfsstatus (zoals migranten zonder wettig verblijf, asielzoekers,...).

- Ze bieden individuele begeleiding aan en organiseren gemeenschapsactiviteiten.
- Een nieuwe aanvraag voor ondersteuning kan je telefonisch doen van maandag tot vrijdag van 09:00 tot 17:00 (maandag, dinsdag en donderdag tot 18:00) of ter plaatse van maandag tot vrijdag van 14:00 tot 16:00 (behalve op donderdag wanneer ze beschikbaar zijn van 10:00 tot 12:00).
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, maar vertaling is mogelijk tijdens begeleidingssessies.

Solentra

Saintelettesquare 17
1000 Brussel
T: (+32) 2 477 57 15
solentra@uzbrussel.be
www.solentra.be

Solentra biedt gespecialiseerde psychologische zorg, waardoor enkel zorg- of dienstverleners zoals huisdokters, psychiaters, sociaal werkers, etc. – cliënten kunnen registreren via hun online formulier.

- Als je vragen hebt over deze registratieprocedure, kun je het secretariaat in Brussel contacteren.
- Het secretariaat is telefonisch bereikbaar op weekdays van 09:00 tot 13:00 (behalve op woensdag).

Seksuele en reproductieve gezondheid

Centra voor Gezinsplanning

In de centra voor gezinsplanning biedt een multidisciplinair team oordeelvrije ondersteuning en informatie over gezinszaken. Voor een initiële consultatie heb je geen afspraak nodig. Ze bieden een variëteit aan diensten aan, waaronder medische, psychologische, seksuologische, sociale en juridische consultaties. Enkele centra voeren alsook abortusprocedures uit. Gezinnen en koppels kunnen in sommige centra ook terecht voor bemiddeling en begeleiding.

- Ontdek het dichtsbijzijnde centrum en kom meer te weten over hun diensten: <https://www.monplanningfamilial.be/carte-des-centres>

Nasci vzw/asbl

D'Anethanstraat 4
1030 Brussel
T: (+32) 2 216 88 85
info@nascivzw.be
<https://nascivzw.be>

Nasci ondersteunt kansarme zwangere vrouwen, alleenstaande moeders en gezinnen met jonge kinderen die het, tijdelijk of structureel, moeilijk hebben.

- Ze bieden materiële steun, medische hulp voor moeders en kinderen, opvoedingsondersteuning, sociale informatie en doorverwijzingen, gezellige ontmoetingsmomenten en uitstappen.
- Voor de eerste registratie moet je telefonisch een afspraak maken. Ze zijn van maandag tot vrijdag bereikbaar, van 09:00 tot 12:30 en van 13:30 tot 16:30.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, Engels en Nederlands, maar ze hebben collega's die Arabisch, Russisch, Turks, Peul, Italiaans en Spaans spreken.

Vrouwelijke genitale verminking

Groupe pour l'abolition des mutilations sexuelles (GAMS) vzw/asbl

Gabrielle Petitstraat 6
1080 Brussel
T: (+32) 2 219 43 40
info@gams.be
<https://gams.be/nl/u-bent-betrokken/>

GAMS strijdt tegen genitale mutulatie bij vrouwen in België en wereldwijd. Ze werken samen met getroffen gemeenschappen en doen aan preventie, ondersteuning, opleidingen voor professionals en belangenbehartiging.

- Ze bieden iedere getroffen vrouw multidisciplinaire geïndividualiseerde steun gebaseerd op haar behoeften. Op weekdagen kun je ze telefonisch bereiken van 09:00 tot 17:00 om een afspraak te maken.
- Ze bieden toegang tot twee multidisciplinaire centra in België die holistische ondersteuning aanbieden aan vrouwen en meisjes die genitale verminking zijn ondergaan.

CeMaVie

Hoogstraat 320
1000 Brussel
T: (+32) 2 535 36 66

UZ Gent – Vrouwenkliniek

C. Heymanslaan 10
9000 Gent
vrouwenkliniek@uzgent.be
T: (+32) 9 332 37 83

Huisvesting

Zonder wettig verblijf kan je in België legaal privé-accommodatie huren. Tenzij de wet verandert, riskeer je geen detentie als je een geschreven akkoord ondertekent en is het verstandig om een geschreven bewijs te hebben van je huurovereenkomst. In de praktijk blijft de toegang tot stabiele en degelijke huisvesting voor mensen zonder verblijfsvergunning problematisch.

Opvang

Samusocial

Poincarélaan 68
1000 Brussel
T: (+32) 8 009 93 40
info@samusocial.be
<https://samusocial.be>

Samusocial biedt gratis noodhulp (accommodatie, mobiele hulpteams, medische hulp en psychosociale begeleiding) aan mensen zonder accommodatie in Brussel.

Helaas is het moeilijk om hen telefonisch te bereiken en is hun opvang vaak volzet.

Hoeksteen vzw/asbl

Nieuwland 153
1000 Brussel
T: (+32) 2 513 38 01
T: (+32) 4 741 098 30
info@pierredangle.be
<https://pierredangle.be>

Hoeksteen vzw is een organisatie die dakloze mensen het hele jaar rond nood- en dagaccommodatie biedt met douches, siësta's en sociale begeleiding.

- Je moet hen op maandagvoormiddag stipt om 10 uur bellen om een bed in een slaapzaal te regelen voor een week. Je kunt hun algemene telefoonnummer of hun WhatsAppnummer gebruiken.

Centre d'accueil d'urgence Ariane

Luttrebruglaan 132
1190 Brussel
T: (+32) 2 34 66 660 (24/7 service)
info@centreariane.be

Centre d'accueil d'urgence Ariane biedt opvang aan personen in acute psychosociale stress en die nood hebben aan dagelijkse zorg (de maximum duur is 2 maanden).

- Ze bieden ook langetermijnoplossingen door tijdelijke bewoners door te verwijzen naar opvangfaciliteiten die aan hun behoeften voldoen en door hen materiële, psychologische en administratieve steun te bieden.

Tijdelijke privéhuisvesting

Plateforme citoyenne pour le soutien aux réfugiés

Van Volxemlaan 402

1190 Vorst

T: (+32) 4 733 232 89

info@belrefugees.be

hebergement@bxlrefugees.be

<http://www.bxlrefugees.be>

- Ze coördineren [een Facebook-groep](#) met burgers die mensen willen opvangen bij hen thuis.

Plateforme citoyenne pour le soutien aux réfugiés biedt, binnen zijn mogelijkheden, een antwoord op vragen voor informatie, training en ondersteuning aan migranten in België.

Sociale huisvesting

De voornaamste voorwaarde om toegang te hebben tot sociale huisvesting is een geldige verblijfsvergunning. Alleen in het Brusselse Gewest kunnen mensen zonder wettig verblijf een registratienummer reserveren waardoor ze beter geplaatst worden op de wachtlijst eenmaal ze geregulariseerd worden.

In de gids van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij in het in [Frans](#) of in het [Nederlands](#) vind je meer informatie.

Families

Huwelijk of legaal samenwonen

Mensen zonder wettig verblijf hebben het recht om te trouwen of wettelijk samen te wonen met hun partner. De voorwaarden waar aan voldaan moet worden hangen af van de status van de partner.

Kinderen hebben

Een kind met buitenlandse nationaliteit, geboren in België, met ouders zonder wettig verblijf neemt de nationaliteit aan van de ouders en volgt hun verblijfsstatus. Het kind wordt dus niet automatisch Belg. In bepaalde specifieke situaties kunnen ze de Belgische nationaliteit verkrijgen. Een persoon zonder wettig verblijf kan verblijfsrecht verkrijgen gebaseerd op de erkenning van hun kind, als het kind een Belgisch of Europees burger is.

Organisaties

Infor Jeunes Brussel

Arteveldestraat 155
1000 Brussel
T: (+32) 2 514 41 11
bruxelles@ijbxl.be
www.inforjeunesbruxelles.be

Infor Jeunes Brussel geven informatie aan jongeren in Brussel over alle aandachtsgebieden (huisvesting, onderwijs, werk,...).

- Ze hebben verschillende adressen in Brussel die je kunt bezoeken om informatie te verkrijgen. Het adres dat je hierboven vindt is open op maandag en woensdag van 10:00 tot 12:00 en van 13:00 tot 17:00 en op dinsdag, donderdag en vrijdag van 13:00 tot 17:00.
- Via deze [link](#) vind je andere adressen in Brussel.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans.

Open deur vzw

Kogelstraat 30
1000 Brussel
T: (+32) 2 513 01 08
porte-ouverte@open-deur.be
<https://open-deur.be>

Open deur vzw ontvangt alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen en die tijdelijk niet in staat zijn om onafhankelijk te wonen. Ze zijn 24/7 beschikbaar om bewoners te ontvangen.

- Ze bieden verschillende diensten aan (psychosociale ondersteuning, educatieve activiteiten...) voor de bewoners, dit in het Frans en Nederlands. Indien nodig kan er voor vertaling gezorgd worden.

Opsporingsdienst van het Rode Kruis

Boulevard Ernest Melot 42
5000 Namen
T: (+32) 8 177 16 48
T: (+32) 1 544 35 22
service.rlf@croix-rouge.be
rlf@rodekruis.be

De opsporingsdienst van het Rode Kruis ondersteunt mensen onderweg tijdens hun zoektocht naar hun dierbaren.

- Je kunt deze dienst contacteren via [het contactformulier](#), per mail of per telefoon. Telefonisch zijn ze bereikbaar op maandag en dinsdag, van 9:30 tot 12:30.

Service droit des jeunes

T: (+32) 4 705 733 97
T: (+32) 2 209 61 61
bruxelles@sdj.be
www.sdj.be

Adres als je een afspraak hebt:
Rue du Marché au Poulet 30
1000 Brussel

Adres zonder afspraak:
Arteveldestraat 155
1000 Brussel

Service droit des jeunes biedt eerstelijns sociale en juridische bijstand aan kinderen en jongeren jonger dan 22 jaar en hun families.

- Ze zijn telefonisch bereikbaar op maandag, woensdag en vrijdag van 09:00 tot 12:30 en van 13:00 tot 17:00.
- Persoonlijke consultaties vinden plaats op maandag, woensdag en vrijdag van 14:00 tot 18:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans.

Amoureux, vos papiers!

Amoureuxvospapiers@gmail.com
<https://amoureuxvospapiers.be>

Amoureux, vos papiers! ondersteunt koppels die getroffen worden door het Belgisch migratiebeleid.

- Je kunt hen contacteren per mail of via het [contactformulier](#). Ze geven algemene informatie en individueel advies, samen met een juridisch expert en een maatschappelijk werker.

Child Focus

Houba De Strooperlaan 292
1020 Laken
T: 116 000
116000@childfocus.org
<https://childfocus.be>

Child Focus spoort vermiste kinderen op, ondersteunt slachtoffers en families en biedt psychosociale ondersteuning.

- Als je ouder bent van een vermist kind, kun je de **hotline** 116 000 bellen.

Niet-begeleide of van hun familie gescheiden kinderen

Elk kind onder de 18 jaar, dat zich buiten het geboorteland bevindt en gescheiden is van de ouders of voogd, wordt beschouwd als een niet-begeleide minderjarige (MENA in het Frans / NBMV in het Nederlands). Sommige kinderen zijn volledig alleen, terwijl anderen mogelijk bij leden van hun uitgebreide familie wonen, maar worden nog steeds als MENA/NBMV beschouwd. MENA/NBMV hebben recht op onderdak en het recht om een specifieke verblijfsvergunning aan te vragen.

Meer informatie vind je op https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/kinderen_en_jongeren/niet-begeleide_minderjarige_vreemdelingen

Als jij voldoet aan de criteria van niet-begeleide minderjarige (MENA/NBMV) of je ontmoet iemand die dat doet, neem dan contact op met de **Dienst Voogdij**:

T: (+32) 7 815 43 24

tutelles@just.fgov.be

Minor Ndako

Vogelenzangstraat 76

1070 Anderlecht

T: (+32) 2 503 56 29

<https://minor-ndako.be>

Minor Ndako focust zich op het onthaal en de begeleiding van niet-begeleide minderjarigen. Doorheen het hele land hebben ze kleine woonvoorzieningen.

Caritas International

Liefdadigheidsstraat 43

1210 Brussel

T: (+32) 2 229 36 11

T: (+32) 8 003 52 43

Infofr@caritasint.be

www.caritas-int.be

Caritas International is een Belgische non-profit organisatie die migranten en vluchtelingen ondersteunt in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

Ze bieden psychosociale en administratieve ondersteuning aan in verband met sociale rechten, de rechten van buitenlanders en in het contact met overheidsdiensten. Ze ondersteunen ook buitenlandse niet-begeleide minderjarigen.

- Je kunt hen zonder afspraak bezoeken op maandag en vrijdag van 8:30 tot 11:30 en op dinsdag en woensdag van 9:30 tot 11:30 en van 13:30 tot 15:30.
- Als je een dringend verzoek hebt of nood hebt aan een luisterend oor, is hun **hotline** bereikbaar op (+32) 800 35 243 van maandag tot vrijdag van 09:00 tot 17:00.
- **Talen:** Hun diensten zijn beschikbaar in het Frans, Nederlands en Engels.

Onderwijs

In België hebben alle kinderen (begeleid of niet) tussen 6 en 18 jaar, die in het land verblijven, recht op onderwijs, onafhankelijk van hun verblijfsstatus of die van hun ouders. Om je bij een school in te schrijven, heb je een identiteitsdocument nodig van het kind (voor kinderen zonder wettig verblijf kan dit een paspoort zijn, ook als het niet meer geldig is). Inschrijven is gratis. Maar, schoolgerelateerde kosten (zoals warme maaltijden, kinderopvang, buitenschools activiteiten, etc.) blijven de verantwoordelijkheid van de ouders. Het onderwijs in België is in het Frans of Nederlands (of Duits in de Duitstalige regio in België).

Voor volwassenen, zijn vakopleidingen of hoger onderwijs meestal niet toegankelijk voor mensen zonder papieren. Maar, er zijn verschillende inclusieve organisaties die open staan voor de inschrijving van mensen zonder wettig verblijf, zoals sociale promotieprogramma's en verschillende structuren om Frans/Nederlands te leren.

Lire et Écrire Brussel

Crystal Palace
Paalstraat 14 bus 9
1080 Brussel
T: (+32) 2 412 56 10
info.bruxelles@lire-et-ecrire.be
<http://www.lire-et-ecrire.be/bruxelles>

Lire et Écrire Brussel strijdt voor het recht op geletterdheid door kwalitatieve alfabetiseringscursussen te voorzien voor elke volwassene die dat wil.

- Ze hebben acht verschillende onthaalpunten in Brussel, waar ze mensen die op zoek zijn naar alfabetiseringscursussen of Franse taallessen naar de juiste centra doorverwijzen. Vind de dichtsbijzijnde [hier](#).

SB Overseas (SBO)

Vooruitgangstraat 231
1030 Schaerbeek
T: (+32) 4 718 38 138
T: (+32) 2 377 89 08
info@sboverseas.org
<https://sboverseas.org>

SB Overseas (SBO) zet zich in voor de duurzame ontwikkeling en inclusie van migranten- en vluchtelingengemeenschappen in België (Brussel, de MENA-regio en het Zuiden).

- Ze bieden educatieve en humanitaire ondersteuning en pleiten voor hun rechten op lokale, nationale, Europese en internationale niveaus.

Werk

Mensen zonder papieren in België mogen niet werken en hebben geen toegang tot de legale arbeidsmarkt. Om legaal te werken heb je een verblijfsvergunning nodig. Bovendien, kunnen mensen zonder papieren, onder de huidige regionale en federale regelgeving, geen gecombineerde vergunning aanvragen. Deze procedure vereist, voor zij die al in België zijn, een verblijfsvergunning van minstens 3 maanden.

Informeel werk

Werk wordt als niet-regulier beschouwd als een werknemer iemand aanneemt die geen geldige verblijfsvergunning of arbeidskaart heeft. Werknemers zonder verblijfsrecht hebben wel rechten.

Wanneer een persoon zonder papieren werkt, zijn de rechten van die persoon beschermd net als die van andere werknemers, zelfs als hun verblijf niet-regulier is en hun bijdragen niet aangegeven zijn bij de sociale zekerheid. Hun werkgever moet de regels in verband met het minimumloon in België, de gezondheids- en veiligheidsvoorschriften en werkuren respecteren. Er zijn organisaties die werknemers met en zonder papieren helpen om hun rechten te laten gelden in geval van een conflict met de werkgever of in geval van misbruik of uitbuiting.

Als er een inspectie plaatsvindt in een bedrijf en de inspecteurs stellen vast dat het mensen zonder papieren tewerkstelt, zal de politie gebeld worden en riskeren deze mensen arrestatie, detentie in een gesloten centrum en deportatie. De werkgever riskeert strafrechtelijke en administratieve sancties.

FAIRWORK Belgium

Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
T: (+32) 2 274 14 31
info@fairworkbelgium.be
www.fairworkbelgium.be

FAIRWORK Belgium zet zich in voor de verbetering van de werkomstandigheden van mensen met met een precair of zonder verblijfsrecht in België.

- Ben je een werknemer zonder wettig verblijf of heb je een precair verblijfsrecht? Heb je vragen over werken in België?
- Raadpleeg hun website voor informatie, beschikbaar in: Engels, Frans, Spaans, Portugees en Oekraïens.
- Hun **hotline** bereik je via: (+32) 800 12 019 op maandag en woensdag 09:00-13:00 en op donderdag 13:00-16:00.

Vakbonden

Een vakbond is een organisatie met als doel, de bescherming van de professionele en economische interesses van haar leden. Enkele lokale afdelingen van de vakbonden bieden gespecialiseerde juridische diensten aan migrantenarbeiders met of zonder verblijfsvergunning. Hun diensten kunnen je wegwijs maken in en adviseren over de arbeidswetgeving en het migrantenrecht.

Confédération des Syndicats Chrétiens (CSC)

Pletinckxstraat 19
1000 Brussel
T: (+32) 2 557 80 69
<http://www.acv-brussel.be>

De Confédération des syndicats chrétiens is de grootste vakbondsfederatie van België.

- CSC heeft een gespecialiseerd “Migrants CSC” programma dat migrantenwerknemers informeert over hun rechten en de Belgische arbeidswetgeving en tegen uitbuiting en discriminatie vecht, voor zowel mensen met als zonder wettig verblijf. Op hun website vind je meer informatie: <https://www.lacsc.be/services/services-sur-mesure/migration>

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligers in België tekenen over het algemeen een vrijwilligerscontract, waar mogelijk ook een vergoeding in wordt bepaald. (vb. nominale vergoedingen voor vrijwilligers om hun transport te betalen, etc.).

Zonder officiële verblijfplaats, mag je geen vrijwilligerswerk doen voor een organisatie. Ook al zal je niet bestraft worden voor vrijwilligerswerk, kan de organisatie waarvoor je het vrijwilligerswerk doet bestraft worden.

Voor meer informatie over je rechten als persoon zonder verblijfsvergunning in België, ga naar de website van FAIRWORK Belgium: <https://www.fairworkbelgium.be/faq/mag-ik-vrijwilligerswerk-doen/>

Andere organisaties

SB Overseas (SBO)

Vooruitgangstraat 231
1030 Schaerbeek
T: (+32) 4 718 381 38
T: (+32) 2 377 89 08
info@sboverseas.org
www.sboverseas.org

SB Overseas (SBO) zet zich in voor de duurzame ontwikkeling en inclusie van migranten- en vluchtelingengemeenschappen in België (Brussel, de MENA-regio en het Zuiden). Ze bieden educatieve en humanitaire ondersteuning en pleiten voor hun rechten op lokale, nationale, Europese en internationale niveaus.

- Via het Leadership au Féminin programma, ondersteunen ze vrouwen met een migratie-achtergrond in hun zoektocht naar professionele integratie en tewerkstelling. Daarenboven, geven ze ook verkenningssessies voor niet-begeleide minderjarigen. Het is het doel van deze workshops om bepaalde beroepen meer toegankelijk te maken door het begrip te vergroten, verschillende rollen duidelijk te maken en de deelnemers bekend te maken met minder gekende of ondergerepresenteerde carrière-mogelijkheden. Je kunt hen bereiken via: SBO.LeadershipAuFeminin@gmail.com

PICUM

For undocumented migrants,
for social justice.

Rue du Congres 37,
1000 Brussels, Belgium
+32 2 883 68 12
info@picum.org
www.picum.org